הגדה
של
פסח

סדר ליל פסח

טקס הבאת העומר

נגינת פסנתר — פתיחה להבאת העומר

שירה:

השמש במערב יורדת, שוקעת.
כסו פני השמים אודם חכליל.
מעירות יהודה נוהר. העם
בקול מצהלות ובקול חליל.
תרועת גיל נשאה באויר.
קול ששון, קול רינה ושיר.
השדה בשבליו עומד מחכה לקציר.

כל שבולת ושבולת מאה שערים.
„בא השמש?" — הקוצר אז ישאל.
„הן, הן והן" — יענהו הקהל.
„האקצור, ובזה המגל?"
„הן, הן והן" — יענהו הקהל.
„חלקה זו?" — יוסיף וישאל.
„הן, הן והן" — יענהו הקהל.

לקול צלילי השיר מתקרבת התהלוכה לבמה. מקבלי העומר, בידם קופת העומר, עולים על הבמה

אחד ממקבלי העומר קורא.

לך! היום אל ארץ חדשה אתה עובר!
לא! לא לחם קלוקל, שלו ודגן שמים. —
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים!

כל העומדים על הבמה מכריזים:

עומר תבואה חדשה!

הקהל והילדים חוזרים

עומר תבואה חדשה!

שירה:

עומר תבואה חדשה

נאגד אגדים בבר
נאלם אלומות בבר
עומר תבואה חרשה

המלילות דכות גרעינים
זרעי הברכה עוד ספונים
עומר תבואה חדשה

עם צלילי השיר עוברים הילדים, לפי סדר התהלוכה, אחד אחר על יד הבמה ומוסרים את העומר לקופה.

מקבלי העומר, מניפים את הקופה עלה וירוד וקוראים:

שנת תבואה חדשה!

שירה:

שנת תבואה חדשה
מביאה ברכת האדמה.

אסמינו ימלאו בר
יקבינו — תירוש, יצהר.

עם צלילי השיר יורדים כולם מהבמה

✡

מחול

בלוית שירת יחיד ופסנתר

כפינו נישא אל מרום.
בפינו תפילת השלום
על שדמה וכר
על שיח בהר.
על שדה שהזהיב
ביום שמש וזיו —
שאו ברכה. שאו ברכה.

שפתנו תפילה תדובב.
תוחלת פועמת בלב.
כי ציון על תילה.
תיבנה בתהילה
ומכל קצות עולם
ינהרו בני העם
זו הברכה. זו הברכה.

תוך נגינת פסנתר עולה המקהלה על הבמה

שירת המקהלה

הגיע ליל פסח.
כל העולם כולו אומר הלל.

כי בלילה זה
אוצרות טללים נפתחים.

קריאה

טל צוה שנה טובה ומעוטרת פרי הארץ לגאון ולתפארת.
טל נופף עלי ארץ ברוכה ממגד שמים שבענו ברכה.

שירת המקהלה :

גשם חלף ....

טל ושובע מלא אסמינו הכעת תחדש ימינו.
טל בו תברך מזון במשמנינו אל יהי רזון.

שירת המקהלה

האל ברכנו. לחם לשובע תן
הרבה יבול ארצנו; פריה חונן
יוצאי מצרים זנת במן;
הב נא גם לנו ממגד רגן!

כל נפש כל לב. זו התפילה הוגים.
זעת אפנו שפע קמה ינעים —
עבור הארץ אנא הצלח!
כר שרמותינו יכבד יבורך.

תם טקס הבאת העומר

*

יציאת מצרים

הריני מוכן ומזומן לקיים המצוה לספר ביציאת מצרים.

זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים!

שירה

הציבור

בהלל ובשירים
קדמו ליל השמורים.
כוכבים עדה רקיע.
ליל התקדש־חג הופיע.
לקראתו ששים נריע
בהלל ובשירים.

מקהלה

כל דכפין — ברוך בואך.
כל דצריך — הן פה ביתך.
בכל כוס נוצץ היין.
משמחה תזהיר כל עין.

הציבור

זה הליל מה נשתנה.
מה מרנן הרננה —
זה הליל של חרותנו.
זאת היא רננת גילנו;
הבה נקדם חגנו
בהלל בשיר־שירים.

ציבו׳ ?. א׳ רוסיות יין אשר על הסקס מכריז:

הנני מוכן ומזומן להרים כוס ראשונה. כוס החרות ויציאת מצרים.

מרים מצות וקורא:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי וייכול! כל דצריך ייתי ויפסח.

נגינת פסנתר

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים.
כל דכפין — ייתי וייכול! כל דצריך — ייתי ויפסח!
השתא הכא — לשנה הבאה בארעא דישראל!
השתא עבדי — לשנה הבאה בני חורין

*

הקושיות בפי הילדים. ולאחר הקדמת הפסנתר — שירת הציבור:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה?

שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה — מרור?
שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים?
שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסובין, הלילה הזה כולנו מסובין?

עבדים היינו לפרעה במצרים. ויוציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה ואילו לא הוציא הקדוש־ברוך־הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משועבדים היינו לפרעה במצרים.

שירת יחיד:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסובין בבני־ברק והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

שירה: ליל שימורים הוא לה׳, לכל בני ישראל לדורותם.

שירת יחיד ומקהלה.

אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות, עד שדרשה בן זומא. שנאמר, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי חייך — הימים; כל ימי חייך — הלילות. וחכמים אומרים: ימי חייך — העולם הזה; כל ימי חייך — להביא לימות המשיח.

שירה: ליל שימורים הוא לה׳, לכל בני ישראל לדורותם.

קריאה: כנגד ארבעה בנים דיברה תורה.
אחד חכם. ואחד רשע. ואחד תם. ואחד שאינו יודע לשאול:

חכם מה הוא אומר? מה העדות והחוקים והמשפטים אשר ציווה יי אלהינו אתכם? ואף אתה אמור־לו כהלכות הפסח, אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן

רשע מה הוא אומר? מה העבודה הזאת לכם? לכם ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעיקר. ואף אתה הקהה את שיניו ואמור לו: בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים לי ולא לו. אילו היה שם לא היה נגאל.

תם מה הוא אומר, מה זאת? ואמרת אליו: בחוזק יד הוציאנו יי ממצרים מבית עבדים.

ושאינו יודע לשאול — אתה פתח לו שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא, לאמור בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים.

שירה:

זכור את היום הזה...

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב. איש וביתו באו: ראובן, שמעון, לוי ויהודה, יששכר, זבולון ובנימין, דן, נפתלי, גד ואשר. ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש.

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאוד מאוד, ותמלא הארץ אותם.
ויקם מלך חדש על מצרים ויאמר אל עמו:
הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו, הבה נתחכמה לו פן ירבה.

✡

וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם, ויבן ערי מסכנות לפרעה, את פיתום ואת רעמסס.

✡

שירה: וכאשר יענו אותו, כן ירבה וכן יפרוץ.

ויקוצו מפני בני ישראל, ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך. וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה, את כל עבודתם אשר עבדו אותם בפרך.

✡

ויפץ העם בכל ארץ מצרים

שירת ילדים: לקושש קש לתבן.

והנוגשים אצים לאמור:

שירת ילדים: כלו מעשיכם דבר יום ביומו כאשר בהיות התבן.

✡

ויוכו שוטרי בני ישראל אשר שמו עליהם נוגשי פרעה לאמור:
מדוע לא כיליתם חקכם ללבן כתמול שלשום, גם תמול גם היום?

✡

ויבאו שוטרי בני ישראל ויצעקו אל פרעה-לאמור:

שירת ילדים: למה תעשה כה לעבדיך.

תבן אין ניתן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו. והנה עבדיך מוכים.

קריאה: היו ישראל מקוששים את הקש במדבר ורומסים בחומר ובקש. היה הקש נוקב את עקביהם והדם מתבוסס בחומר.

רחל בת בנו של שותלח היתה הרה ללדת ורמסה בחומר עם בעלה ויצא הילד ממעיה ונתערב בתוך המלבן.

ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך
ואומר לך בדמיך חיי
ואומר לך בדמיך חיי

באותו לילה נגזר גזר דין על מצרים.

שירת המקהלה

שפוך

חמתך אל הגויים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו: כי אכל את יעקב ואת נוהו השמו. שפוך עליהם זעמך וחרון אפך ישיגם: תרדוף באף ותשמידם מתחת שמי ה׳!

*

ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם. ויבקש פרעה להרוג את משה. ויברח משה מפני פרעה וישב בארץ מדין ויהי רועה צאן יתרו. וינהג את הצאן אחר המדבר ויבוא אל הר האלוהים חורבה. וירא מלאך ה׳ אליו בלבת אש מתוך הסנה. וירא והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אוכל. ויאמר משה: אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה. ויקרא אליו אלוהים מתוך הסנה ויאמר: משה, משה ראה ראיתי את עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי. ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים.

✡

שירה:

עבדים היינו, עתה בני חורין

ויוגד למלך מצרים כי ברח העם ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו:

שירת ילדים: מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו!

ויאסור את רכבו ואת עמו לקח עמו. ויחזק ה׳ את לב פרעה מלך מצרים וירדוף אחרי בני ישראל.

שירה: **ובני ישראל יוצאים ביד רמה.**

קריאה. **וירדפו מצרים אחריהם וישיגו אותם חונים על הים.**

וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם ויראו מאוד.

ויט משה את ידו על הים ויולך ה׳ את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים. ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם וירדפו מצרים ויבואו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים.

ויט משה את ידו על הים... וישובו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים. לא נשאר בהם עד אחד.

אז ישיר משה ובני ישראל

שירה: **אשירה לה׳ כי גאה גאה**

סוס ורוכבו רמה בים

בתופים ובמחולות

סוס ורוכבו רמה בים

אמר אויב ארדוף אשיג אחלק שלל —

צללו כעופרת במים אדירים.

שירה:

בצאת ישראל ממצרים,
בית־יעקב מעם לועז —
היתה יהודה לקדשו.

ישראל — ממשלותיו.
הים ראה — וינוס.
הירדן יסוב לאחור.

שירה: היום אתם יוצאים בחודש האביב.

מצה זו על שום מה?

על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם. שנאמר ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עוגות מצות כי לא חמץ כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צידה לא עשו להם.

שירת המקהלה: היום אתם יוצאים בחודש האביב.

מרור זה על שום מה?

על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים. שנאמר וימררו את חייהם בעבודה קשה בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך.

בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.

שנאמר והגדת לבנך ביום ההוא לאמור: בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד גאל הקב"ה, אלא אף אותנו גאל עמהם. שנאמר ואותנו הוציא משם למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו.

שירה:

והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו — והקדוש־ברוך־הוא מצילנו מידם.

*

לפיכך אנחנו חייבים להודות, להלל ולשבח למי שעשה לאבותינו ולנו. הוציאנו מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, מאבל ליום טוב ומאפלה לאור גדול ומשעבוד לגאולה ונאמר לפניו שירה חדשה הללויה.

שירה:

מורה ישראל יקבצנו ישמרו כרועה עדרו.
עוד תטעי כרמים בהרי שומרון. נטעו נוטעים וחללו.

קריאה.

הנה ימים באים
תיגש חורש בקוצר
ודורך ענבים במושך הזרע
והטיפו ההרים עסיס.
וכל הגבעות תתמוגגנה

ובנו ערים נשמות וישבו,
ונטעו כרמים ואכלו פרים
ונטעתים על אדמתם
ולא ינתשו עוד
מעל אדמתם.

שירה:

אליהו הנביא
אליהו התשבי
אליהו הגלעדי
במהרה יבוא אלינו
עם משיח בן דוד

שירת יחיד

חסל סידור פסח כהלכתו
ככל משפטו וחוקתו.
כאשר זכינו לסדר אותו
כן נזכה לעשותו.

הציבור

זך שוכן מעונה
קומם קהל עדת מי מנה.
קרב נהל נטעי כנה,
פדויים לציון ברינה.

שירה: **שיר המעלות.**

בשוב ד׳ את שיבת ציון היינו כחולמים. אז יימלא שחוק פינו ולשוננו רינה. אז יאמרו בגויים: הגדיל ד׳ לעשות עם אלה. הגדיל ד׳ לעשות עמנו היינו שמחים.

נברך

**על הגפן ועל פרי הגפן ועל תנובת השדה
ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שהנחלת לא־
בותינו ולנו לאכול מפריה ולשבוע מטובה.**

הנני מוכן ומזומן להרים כוס שניה, היא כוס גאולת ישראל וקיבוץ גלויות
שולחן עורך!

עין חרוד איחוד 1977

בשימוש בעץ מתוך „הגדת פראג” 1526
עיבוד: פאולה לסקי